

IMMACULÉE ILIBAGIZA

& Steve Erwin

Naša Pani

KIBEHA

 ZACHEJ[®].sk

MÁRIA SA PRIHOVÁRA SVETU
ZO SRDCA AFRIKY

Naša Pani
z
KIBEHA

„Táto nádherne napísaná kniha sa dotkne vašej duše. Každý, kto hľadá pokoj, v nej nájde cestu k viere a odpusteniu.“

AMY POLASKYOVÁ,

zakladateľka *LLI Academy of Foreign Affairs*

„Ak si myslíte, že genocída, ktorá sa odohrala v prevažne katolíckej Rwande, bola ojedinelá udalosť, ktorá sa nikde inde nemohla stať, zamyslite sa ešte raz. Táto neuveriteľná kniha vám otvorí oči a ukáže, ako nás nebo z čistej lásky varuje pred dôsledkami zabúdania na Boha a neustále nás prosí, aby sme nanovo začali žiť bližšie pri Pánovi prostredníctvom modlitby, pokánia, obrátenia a prípravy na Kristov návrat.“

OSCAR I. DELGADO, filmový producent

a bývalý šéf latinskoamerickej redakcie *NBC News*

„Brilantné rozprávanie Immaculée v knihe *Panna Mária z Kibeha* určite pomôže posunúť svet o niečo bližšie k láske k blížnemu, dobročinnosti a celosvetovému mieru. Zázračná premena Rwandy z pochmúrnych následkov genocídy z roku 1994 na prosperujúcu krajinu, ktorá sa hlási k mieru a zmiereniu, je svedectvom o sile lásky obsiahnutej v slovách Panny Márie. *Panna Mária z Kibeha* je nielen príjemným a inšpiratívnym čítaním, ale aj receptom na duchovnú spokojnosť.“

ERIC KACOU, globálny výkonný riaditeľ skupiny *OTF*

(*ON THE FRONTIER*), ktorá vytvára prosperitu prostredníctvom dobrej obchodnej stratégie v rozvojových krajinách

„Zjavenie Panny Márie v malej africkej dedinke Kibeho v Rwande je jedným z najvýznamnejších zjavení v nedávnej histórii a zaujme svoje miesto medzi inými historickými gigantmi, ako sú Guadalupe a Fatima. Táto kniha je však viac než len príbehom zjavenia. Je to pozoruhodný príbeh o tom, ako sa Rwanda, krajina rozdelená etnickou nenávisťou a zničená jednou z najkrvavejších genocíd v dejinách ľudstva, znovu zjednocuje a uzdravuje vďaka výnimočnej viere v trvalú lásku Panny Márie.“

DREW MARIANI, moderátor celoštátnej talkshow,

oceňovaný scenárista, producent a režisér

„Prečo Boh poslal Kráľovnú neba a zeme, matku Krista a Matku všetkých národov do Kibeha v Rwande? Prečo sa Panna Mária rozhodla prísť do srdca vidieckej Afriky s posolstvami pre celý svet? Immaculée ako kvet, ktorý vyrástol z pôdy Kibeha, zasvätila svoj život tomu, aby odpovedala na tieto otázky a pomohla nám pochopiť posolstvá, ktoré tu Preblahoslavená Matka odovzdala trom vizionárom, posolstvá, ktoré sú ozvenou mocných právd evanjelia. Vykupiteľská láska Preblahoslavenej Matky žije v Kibehu a je tu pre svet, aby ju objavil. Immaculée zachytila túto lásku v Panne Márii z Kibeha. Ak si prečítate túto knihu, zmení vám život.“

PÁTER LESZEK CZELUSNIAK, riaditeľ mariánskeho
formačného centra *CANA* v Kibehu v Rwande

„Toto je pozoruhodný príbeh o tom, ako sa Rwanda, krajina rozdelená etnickou nenávisťou a zničená jednou z najkrvavejších genocíd v dejinách, znovu zjednocuje a uzdravuje vďaka jedinečnej viere v trvalú lásku a odpustenie Panny Márie. Bez ohľadu na vašu rasu, náboženstvo, politickú príslušnosť alebo osobný systém viery vás Panna Mária z Kibeha inšpiruje. Skutočný príbeh o sile viery a veľkom potenciáli odpustenia.“

JOHN FUND, publicista denníka *The Wall Street Journal*

„Panna Mária z Kibeha volá Božie deti z celého sveta, aby sa stali jej krásnymi kvetmi v jej záhrade lásky. Immaculée, ďakujem ti, že sa s nami všetkými delíš o lásku Panny Márie v tejto nádhernej knihe. Si naozaj apoštolkou Panny Márie z Kibeha. Boh ťa žehnaj!“

EMERITA MUKAYIRANGOVÁ, zakladateľka združenia
Flowers of Mary v Kibehu

„Panna Mária z Kibeha vyžaruje obrovskú silu lásky Panny Márie; lásky takej mocnej, že dokáže zmeniť srdcia a zmeniť svet. Vyzývam vás a tých, ktorých milujete, aby ste si prečítali túto knihu a zistili, ako môže láska Panny Márie zmeniť váš život a priniesť vám duchovný pokoj, šťastie a prosperitu.“

STEVE McEVEETY, producent filmu *Umučenie Krista*

IMMACULÉE ILIBAGIZA
& Steve Erwin

Naša Pani
z
KIBEHA

MÁRIA SA PRIHOVÁRA SVETU
ZO SRDCA AFRIKY

 ZACHEJ[®].sk

OUR LADY OF KIBEHO

Copyright © 2008 by Immaculée Ilibagiza

Originally published 2008 by Hay House Inc., USA

z amerického originálu

Our Lady of Kibeho: Mary Speaks to the World from the Heart of Africa

Vydal: © Zachej.sk, 2021

Preklad: © Pavol Petřík

Grafika: © Bookwork.sk

Jazyková korektúra: PhDr. Adriana Matoláková, PhD.

Všetky fotografie v tejto knihe sú majetkom autora alebo ich veľkoryso poskytlo centrum CANA v Kibehu.

Ilustrácia Matky Márie na s. 188: Jami Goddess

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu Svätého písma (SSV, 2016).

ISBN: 978-80-8211-430-3

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Sochu Panny Márie z Kibeha, ktorá sa nachádza na obálke tejto knihy, navrhol v roku 2001 tím rwandských umelcov, ktorí sa usilovali zachytiť vzhľad Panny Márie na základe opisov očitých svedkov, ktoré im poskytla vizionárka Anathalie.

Keď Anathalie uvidela prvý návrh, s ktorým prišli umelci, pokrútila hlavou a povedala: „To ani zďaleka nevystihuje Máriinu krásu.“ Vizionárka štrnásťkrát vrátila umelcov k rysovej doske, kým si frustrrovane uvedomila, že nie je možné, aby nejaký smrteľník zachytil krásu Panny Márie. Nakoniec Anathalie povedala umelcom, aby sa snažili čo najviac. Dnes je veľmi spokojná so sochou, ktorú vytvorili, pretože bola vytvorená z lásky k Márii a vyžaruje z nej milosť Panny Márie.

Vo všetkých spisoch a zaznamenaných rozhovoroch vizionárov v priebehu vekov každý z nich povedal, že ani jeden obraz alebo socha ani zďaleka neodrážali skutočnú krásu Preblahoslavenej Matky.

Pre našu najnežnejšiu, najtrpezlivejšiu, najobetavejšiu
a najmilostivejšiu Matku, najjasnejšiu a najkrajšiu
hviezdu na nebi – Pannu Máriu z Kibeha.

Ďakujem ti za to, že si stále prítomná v mojom živote,
za tvoje nekonečné slzy lásky, za tvoju neúnavnú
vytrvalosť, s ktorou nás zachraňuješ pred temnotou,
za tvoju láskavosť a za jemnosť tvojho neustáleho
volania, ktoré vyzýva tvoje deti, aby ťa nasledovali
do pravdy, pokoja a slávneho Božieho svetla.

Z celej duše ti ďakujem, že si moja Matka,
že si Matka nás všetkých, že si pravá Matka Slova.
Budem ťa milovať naveky.

Zdravas', Mária, milosti plná, Pán s tebou,
požehnaná si medzi ženami
a požehnaný je plod tvojho života Ježiš.
Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych
teraz i v hodinu našej smrti.
Amen.

PREDSLOV

Keď Boh hovorí o moci, nikdy to nie je slovami, ktorým svet rozumie, ale z hľadiska pravdy je to nesporné. Preblahoslavená Panna Mária, Ježišova matka, je na celom svete známejšia než ktokoľvek iný, milióny ľudí si ju viac ctia a na jej počesť bolo postavených viac budov, obrazov, sôch a iných podobných zobrazení než na počesť ktorejkoľvek inej osoby v priebehu času (samozrejme, okrem jej Syna, ktorý je zmyslom samotnej jej existencie).

Na rozdiel od svetských peňazí, moci a slávy, ktoré sú po minútelné, rýchlo zabudnuteľné a vymazané, Panna Mária skutočne a vždy stelesňuje a osvetľuje večnú Božiu moc. Žije ako každodenná pripomienka a ukazovateľ toho, že jej Syn Ježiš sa nikdy nemení. On je „svetlo sveta“ vo svete, ktorý stratil schopnosť jasne vidieť. Keď som sa náhodou – alebo možno prozreteľnostne – stretol so svojou priateľkou Immaculée Ilibagizou pred Ježišovým hrobom v Jeruzaleme, pripomenul som si túto večnú pravdu, keď sme strávili deň kráčaním po Kristových stopách.

V *Panne Márii z Kibeha* hovorí Immaculée jediným spôsobom, ktorý pozná: priamou pravdivosťou. Svojím úprimným a čestným prístupom, s ktorým sa už mnohí čitatelia stotožnili a prijali ho, Immaculée opäť nádherne, s pravdou i láskou píše o zjaveniach Panny Márie v dedine Kibehe, ktoré sa začali v roku 1981.

Keď si prečítate rozličné príbehy vizionárov, nemôžete si pomôcť a musíte sa nechať vtiahnuť do nesmiernej lásky Panny Márie ku každému z nás, ako to určite urobila Immaculée. Intenzívna a osobná cesta Immaculée s Máriou, Božou Matkou, pred genocídou v Rwande, počas nej a po nej skutočne zanechala v jej duši nezmazateľnú stopu lásky k Božej Matke a daru ruženca. Nech vám slová, ktoré na vás čakajú, rovnako prinesú Boží pokoj, odpustenie a bezpodmienečnú lásku prostredníctvom transcendentného svetla jeho Preblahoslavenej Matky.

JIM CAVIEZEL, herec, ktorý stvárnil Ježiša Krista
vo filme *Umučenie Krista*

Úvod

UKÁŽ NÁM ZÁZRAK

„**U**káž nám zázrak! Aby sme uverili!“
Z praskajúceho reproduktora magnetofónu nášho kňaza otca Apollinaira Rwagemu sa ozývali tisíce prosebných hlasov.

Otec Rwagama pozval všetky deti z dediny, aby prišli po pravidelnej stredajšej detskej svätej omši do jeho malej kaplnky. Povedal nám, že má pre nás veľké prekvapenie. Prišlo viac ako dvesto detí v očakávaní nejakého pohostenia. Otec Rwagama nás nesklamal.

Počúvali sme každý výkrik a každé povzbudzovanie. Niektorí z nás boli fascinovaní tým, čo hovorili hlasy na kazete, iní boli zaujatí, pretože sme nikdy predtým nevideli magnetofón, ktorý stál na drevenom stole uprostred jednej malej miestnosti v kaplnke. Zhromaždili sme sa v polkruhu okolo tohto stola a sledovali sme otca Rwagemu, ako pravou rukou stláča tla-

čidlá *zastaviť a prehrať*, pričom ľavou rukou mával vo vzduchu, aby to zdôraznil. Vyzeral ako maestro, ktorý diriguje orchester.

„Počúvajte pozorne túto časť, deti,“ povedal a gestom ukázal na magnetofón.

„Chceme vidieť zázrak,“ volali hlasy znova a znova. Všetci sme boli prikovaní k bizarným požiadavkám, ktoré dav vznášal, ale nikto tomu nemohol venovať väčšiu pozornosť ako ja.

Otec Rwagema vypol prehrávač. Teraz nás mal ako zajaťých poslucháčov a bol pripravený pripraviť scénu.

„To, čo počujete, je zvuk pätnásťtisíc ľudí, niektorých práve z tejto dediny, ktorí sa tlačia pred dreveným pódium a volajú, aby vystúpil mladý muž. Čakali už hodinu, aby si ho vypočuli, ale v skutočnosti ich nezaujímalo, čo bude hovoriť on, pretože prišli počúvať Ježiša.“ Otec Rwagema to vyhlásil s plamenným dôrazom zanieteného kazateľa, akým presne bol.

Zapol magnetofón a jasajúci dav ešte raz volal a požadoval zázrak, než úplne zmlkol. Počuli sme len syčanie kazety otáčajúcej sa v prístroji.

Potom začal hovoriť mladý muž jemným, úctivým hlasom. „Áno, Pane, povedal som im to už mnohokrát,“ vravel. „Nie, Pane, nepočúvajú... Vždy mi hovoria, že chcú zázrak. Neuveria, že sa so mnou rozprávaš, Ježišu... Nie bez toho, aby videli zázrak alebo znamenie.“ Odmlčal sa, akoby čakal na odpoveď, a potom dodal: „Áno, poviem im, čo hovoríš...“

Skôr než mladík dokončil vetu, z magnetofónu sa ozvalo obrovské zahrmenie tak silno, až sa stôl rozkýval. Miestnosť bola nabitá brniacim prúdom, aký som cítila, keď ma raz bratia vyzvali, aby som priložila jazyk na batériu tranzistorového rádia. Každé dieťa v miestnosti bolo uchvátené hromobitím, ktoré sa ozývalo z reproduktora prístroja, ako aj výrazom tváre otca

Rwagemu. Oči mu horeli zápalom, pozeral sa na strop, akoby videl cez strechu až do neba.

Z prístroja sa ozval druhý silný hrom, ktorý vystrašil mladšie deti, ktoré začali kňučať.

„To je Boží hlas,“ vyhlásil otec Rwagama. „Ten hrom je náš Pán Ježiš Kristus, ktorý hovorí priamo k nám všetkým, priamo tu v Rwande! Pätnásttisíc ľudí – mnohí z vašich priateľov, susedov a rodičov – tam boli so mnou svedkami tejto zázračnej udalosti. Bol jasný, modrý deň, ale hrom padal z neba ako kladivo. Dobre počúvajte, deti, pretože som si nahrával každý okamih, aby som sa s vami podelil... Počúvajte jeho hrom!“

„Tých mnoho tisíc ľudí chcelo dôkaz, a keď im ho Boh dal, zhrozili sa. Mnohí z nich utiekli, niektorí omdleli a iní padli na zem, a zakryli si uši alebo padli na kolená a pokrižovali sa. Bol to zázrak.“

Hrom sa skončil tak náhle, ako sa aj začal. Na páske nastalo ďalšie krátke ticho, kým dav opäť nevybuchol. Niektoré hlasy kričali od strachu a iné kričali: „Chváľte Ježiša!“ Utíchli však, keď mladý muž pokračoval v reči.

„Ježiš hovorí, že by ste sa nemali báť, pretože on by nikdy neurobil nič, čo by ublížilo jeho deťom,“ povedal davu. „Nikto tu nebol zranený, tehotné ženy sa nemusia báť o svoje deti a tí, ktorí majú slabé srdce, budú zdraví... Áno, Pane, poviem im, čo hovoríš... Ježiš mi hovorí, že vám dal hrom, aby ste počúvali jeho posolstvá a nežiadali zázraky, ktoré nemajú význam.“ „Počúvajte tohto muža, deti,“ vyzval nás otec Rwagama. „Volá sa Segatashya a stretol som ho minulý týždeň po tom, ako sa rozprával s Ježišom. Je to najnovší z vizionárov, ktorých si Boh vybral, aby k nám prostredníctvom neho prehovorila Panna Mária a jej Syn. Je možné, že počúvate Segatashyov hlas, ale jeho slová pochádzajú priamo od Ježiša.“

„Náš Pán hovorí, aby ste prestali prosiť o zázraky,“ pokračoval Segatashya na nahrávke, „lebo vaše životy sú zázraky. Skutočným zázrakom je dieťa v lone matky; láska matky je zázrak; odpúšťajúce srdce je zázrak. Vaše životy sú plné zázrakov, ale ste príliš rozptýlení materiálnymi vecami, aby ste ich videli. Ježiš vám hovorí, aby ste otvorili svoje uši, aby ste počuli jeho posolstvá a otvorili svoje srdcia, aby ste prijali jeho lásku. Príliš veľa ľudí stratilo cestu a kráča po ľahkej ceste, ktorá odvádza od Boha. Ježiš hovorí, aby ste sa modlili k jeho Matke a Panna Mária vás privedie k všemohúcemu Bohu. Pán k vám prišiel s posolstvami lásky a príslubom večného šťastia, no vy namiesto toho žiadate zázraky. Prestaňte hľadať zázraky na oblohe. Otvorte svoje srdce Bohu; skutočné zázraky sa dejú v srdci.“

Otec Rwagema vypol kazetu a zoširoka sa usmial na ohromených chlapcov a dievčatá, ktorí na neho pozerali. Ten úsmev vidím v myslí aj po dvadsiatich piatich rokoch, pretože mi dal najavo, že Boh je skutočný.

V tých dňoch som videla tento úsmev na mnohých tvárach v Matabe, dedine, kde som vyrastala. V Rwande, malej a neuveriteľne krásnej krajine v srdci Afriky. Žiaľ, nie je to krása krajiny, ktorá väčšine ľudí napadne, keď sa spomenie meno mojej krajiny. Rwanda je svetu známa najmä pre krvavú genocídu z roku 1994, v ktorej bolo brutálne zavraždených viac ako milión nevinných mužov, žien a detí vrátane väčšiny mojej rodiny.

Ale v ten deň, keď som sa zhromaždila s ostatnými dedinskými deťmi, aby sme počúvali kazety otca Rwagemu, bola hrôza genocídy ešte pár rokov ďaleko. Keby mi vtedy niekto povedal, že takmer celá moja rodina a priatelia budú čoskoro zavraždení počas holokaustu, považovala by som ho za blázna. Moja krajina bola pre mňa skutočne rajom plným pokoja, najmä začiatkom osemdesiatych rokov, keď zázračné udalosti

v Rwande vzbudili národné cítenie bratskej lásky a obnovenie viery a dôvery v Boha.

V tom čase sa v dedine Kibeho na juhu Rwandy začala skupine mladých ľudí zjavovať Panna Mária a jej Syn Ježiš, čo znie neuveriteľne. Vizionári prinášali posolstvá z neba určené celému svetu: posolstvá lásky spolu s návodmi, ako žiť lepší život, starať sa jeden o druhého a účinnejšie sa modliť. Spolu s týmito posolstvami však prišli aj hrozivé apokalyptické varovania, že nenávisť a túžba po hriechu privedú Rwandu a zvyšok sveta do temnej priepasti. Proroctvo Panny Márie o genocíde v roku 1994 je jedným z hlavných dôvodov, prečo Katolícka cirkev venovala zjaveniam v Kibehu veľkú pozornosť.

V novembri 2001 Cirkev oficiálne schválila zjavenia Panny Márie, ktoré videli tri žiačky: Alphonsine, Anathalie a Marie-Claire. Bol to zriedkavý počin. Dievčatá boli prísne testované a skúmané lekármi, vedcami, psychiatrami a teológmi. Žiadne testy však nedokázali vysvetliť zázračné a nadprirodzené udalosti, ktoré sa stali, keď sa dievčatám zjavila Preblahosladená Matka. Dôkazy o skutočnom zjavení boli nevyvrátiteľné a miestny biskup povedal, že niet pochyb o tom, že v Rwande sa stal zázrak. Vatikán tak schválil „svätyňu Panny Márie Bolestnej“, ktorá je jediným schváleným miestom zjavenia v Afrike.

Cirkev doteraz uznala len to, čoho svedkami boli Alphonsine, Anathalie a Marie-Claire a čo sa odohralo v rokoch 1981 až 1989. Sedem ďalších vizionárov však videlo Pannu Máriu aj Ježiša (vrátane Segatashyu, ktorého som už predstavila) a aj ich skúmal ten istý tím vyšetrovateľov. Desaťtisíce divákov – mnohí z nich boli kňazi a vedci – boli svedkami zjavení najmenej u piatich ďalších vizionárov. Hoci tieto zjavenia ešte neboli schválené, biskup zodpovedný za tieto záležitosti hovorí, že hoci je vyšetrovanie zatiaľ pozastavené,

knihy nie je uzavretá, takže je možné, že v budúcnosti môžu získať cirkevné schválenie aj ďalší vizionári. V tejto knihe sa budem venovať ôsmim vizionárom, ktorí boli najobľúbenejší a najskúmanejší.

Bola som vlastne jednou z prvých, kto veril tomu, že Mária a Ježiš prišli do Rwandy. Dávno predtým, ako otec Rwagema, náš miestny kňaz, začal cestovať do Kibeha a nahrávať posolstvá vizionárov, som v srdci vedela, že našej krajiny sa dotkla Božia moc.

Moji rodičia často cestovali do Kibeha a podrobne mi rozprávali o svojich návštevách, a ja som vždy cítila veľkú lásku k Panne Márii. To ma spolu s fascináciou zjaveniami viedlo k tomu, aby som o nich zistila čo najviac, aby som sa s vami mohla podeliť o svoje zistenia na týchto stránkach. Stretla som sa s biskupmi, kňazmi a lekármi, ktorí zjavenia skúmali, spriatelila som sa s niekoľkými vizionármi a opakovane som počúvala stovky hodín opisov zjavení, ktoré nahral otec Rwagema. Z týchto zdrojov som čerpala pri písaní tejto knihy. Inými slovami, nie je to lekcia histórie, ale skôr moje osobné svedectvo o autentickom zázraku, ktorý sa odohral, a o jeho hlbokom vplyve na moju krajinu, mojich rodičov a moju vieru.

Svätyňa Panny Márie v Kibehu sa stala miestom uctievania a modlitieb státisícov pútnikov z celej Afriky, z ktorých mnohí tvrdili, že na tomto mieste došlo k zázračným uzdraveniam, ale väčšina sveta o tomto požehnanom mieste ani nepočula. Hlboko dúfam, že táto knižka pomôže zmeniť túto situáciu a že Kibeho sa stane rovnako známym ako Fatima alebo Lourdy. Posolstvá, ktoré Ježiš a Mária v Kibehu priniesli, sú o láske – a tie dnešný svet tak zúfalo potrebuje počuť.

1. kapitola

MOJA VIERA SA ZRODILA VO FATIME

Je to pre mňa ťažké vyznanie, ale nebyť zjavení Panny Márie a Ježiša v Kibehu, možno by som nikdy úplne neuverila v Boha.

Možno to prekvapí každého, kto pozná moje prvé dve knihy *Left to Tell* a *Led by Faith*, v ktorých som podrobne opísala, ako som vyrastala v zbožnej katolíckej rodine, ako som rada trávila hodiny modlitbou a ako som zbožňovala Pannu Máriu. Rovnako som sa každú nedeľu verne zúčastňovala na svätej omši spolu so svojimi rodičmi Leonardom a Rose a svojimi tromi bratmi: Aimablem (najstarším), Damascenom (ktorý bol o niekoľko rokov starší ako ja) a Vianneyom (najmladším z rodiny). Nakoniec som sa počas troch mesiacov, ktoré som strávila v úkryte počas genocídy v roku 1994, rozhodla zasvätiť zvyšok svojho života službe nášmu Otcovi.

Dalo by sa povedať, že je dosť veľkou súčasťou môjho života.

Ako dieťa som mala pozoruhodnú náklonnosť ku všetkému, čo súviselo s Bohom, ale keď sa vo mne okolo jedenásteho roka života prebudila racionálna a skúmavá myseľ, začali sa v základoch mojej viery objavovať pochybnosti o jeho existencii. Ešte pred dosiahnutím puberty som uvažovala, či zo mňa nevyrastie presvedčený ateista.

Táto mladícka kríza viery ma nepostihla preto, že by som bola mimoriadne vyspelé dieťa, ale preto, lebo som trávila veľa času premýšľaním o Bohu. V skutočnosti sú moje prvé spomienky zakorenené v zbožnosti. Moji bratia žartovali, že namiesto „mami“ alebo „tati“ boli moje prvé slová „zdravas‘, Mária“. Mohla by to byť pravda, pretože si jasne spomínam, ako moja mama recitovala ruženec, keď ma hojďala na rukách, aby som zaspala.

Vo veku štyroch rokov som bola úplne zamilovaná do Boha, Ježiša a Panny Márie. Raz za mesiac mi otec prinášal domov katolícke periodikum *Hobe*, malé noviny, ktoré vychádzali špeciálne pre deti. Stránky *Hobe* boli plné vzrušujúcich biblických príbehov, ktoré zdôrazňovali silu viery, zázraky, ktoré vykonal Ježiš, a dobrodružné príbehy o svätých a apoštoloch. Je pravdepodobné, že som sa naučila čítať od svojho otca a starších bratov, ktorí mi príbehy z *Hobe* rozprávali znova a znova, až kým som si nezapamätala všetky slová a ich význam. Ale boli to kresby v každom čísle, ktoré ma skutočne inšpirovali.

Mojou obľúbenou ilustráciou bolo typické mladé dievča z rwandskej dediny – veľmi chudobné, ale veľmi šťastné dieťa, ktoré sa večer modlí. Kľačalo pri svojej posteli z banánových listov, ruky malo zložené na modlitbu a zvieralo v nich vyrezávaný ruženec. Keď mu sviečka na nočnom stolíku vrha-

la okolo hlavy žltú aureolu, vyzeralo priam anjelsky. „Takéto dievčatko má Boh rád,“ pomyslela som si a celé roky som sa ho snažila napodobňovať. Ako jediné dievča v štvorčlennej rodine som mala určité privilégia, ktoré moji bratia nemali, vrátane vlastnej izby, čo bol na vidieku prakticky neslýchaný luxus. Využívala som svoje súkromie a premenila som svoju izbu na osobnú svätyňu oddanosti. Na mojom nočnom stolíku stála sviečka, presne taká ako na kresbe z časopisu *Hobe*, a vedľa nej bola vždy úhľadne položená Biblia, ruženec a soška Panny Márie. Každý večer, keď moji bratia išli spať a moji rodičia zhasli domáce lampy, som vyklzla z postele, zapálila sviečku a modliť sa ruženec na kolenách presne ako dievča na obrázku z *Hobe*.

Zatiaľ čo väčšina detí, ktoré som poznala, sa na nedeľnú svätú omšu vliekla, ja som do kostola prichádzala ako prvá, aby som si zabezpečila najbližšie miesto ku kňazovi, kde som predpokladala, že budem oveľa bližšie k Bohu. A keď sa svätá omša skončila, vydala som sa hľadať dobrodružstvá s ním.

Jednu nedeľu, keď som mala päť rokov, sme sa s kamarátkou Patriciou rozhodli vycestovať na okraj nášho známeho vesmíru – na druhú stranu dediny – a zistiť, či v diaľke neuvidíme Boha. Keď sme dorazili do cieľa, ktorý sa zdal vzdialený od nášho domova celý deň cesty, ale v skutočnosti to bolo menej ako kilometer, pokľakli sme si s kamarátkou uprostred poľnej cesty, stisli sme si ruky pred sebou a začali sme recitovať modlitbu *Otče náš*. Verili sme, že naša zbožnosť povzbudí všemohúceho Otca, aby sa s nami prišiel porozprávať, ale namiesto toho, aby sme počuli jeho majestátny hlas, nás zaskočilo chrapľavé chichotanie.

„Čo sa, preboha, vy deti, modlíte na ceste uprostred dňa?“ spýtal sa Lionel, miestny pastier, ktorý išiel okolo s poltuc-

tom kôz. Patricia aj ja sme si prečítali príbeh v najnovšom čísle časopisu *Hobe*, ktorý hovoril o tom, že deti by sa nikdy nemali hanbiť modliť k Bohu, pretože ak by sa hanbili za to, že ho milujú, on by sa zasa hanbil za to, že miluje ich. Tak sme zatvorili oči a modlili sa ešte usilovnejšie, ignorujúc Lionela a kozy, ktoré sa nám mihali okolo rúk. Lionel sa stále smial a my sme sa stále modlili. Ale kým sme povedali amen, pastier sa prestal smiať. Namiesto toho sme ho počuli, ako si mrmle: „Kam to ten svet speje, keď sa deti namiesto hrania modlia?“

V mojom svete sa modlitba a hra prekrývali. Jednou z mojich najobľúbenejších hier v detstve bola hra, ktorú som si vymyslela pod názvom *Obrázky v nebi*. Vždy, keď našu dedinu osvetlil meteorický roj, čo bolo v letných mesiacoch často, zabúchala som na dvere tuctu detí a zhromaždila ich na jednom z otcových fazuľových polí. Každé z nich sa postavilo do pózy smerom k oblohe, keď padajúce hviezdy prechádzali oblohou.

„To sú blesky na Božom fotoaparáte,“ vysvetľovala som im a ukazovala na horiace meteority. „Pekne pózujte, pretože Boh nás fotografuje a ukáže nám ich, keď sa s ním stretneme v nebi.“

Do svojich šiestych narodenín som mala doma aj v dedine povest' veľmi zbožného dievčaťa, čo ma tešilo, pretože som si bol istá, že Boh aj moji rodičia sú na moju oddanosť hrdí. Napriek tomu boli príležitosti, keď mi mama dala najavo, že som zašla v kresťanskej dobročinnosti príďaleko, ako napríklad vtedy, keď som v prvý deň školy darovala svoje úplne nové topánky bosej spolužiačke.

„Immaculée, ako si jej mohla dať tie topánky? Vieš, koľko stáli?“ spýtala sa rozhorčene. (Samozrejme, nemohla sa na mňa príliš hnevať, keďže ona a môj otec, ktorí boli obaja učí-

telmi a zarábali viac peňazí ako väčšina dedinčanov, boli široko-ďaleko známi tým, že robili charitatívne skutky.)

„Mami, ja musím ísť do školy dvanásť kilometrov, ale ona musí ísť štrnásť kilometrov. Ona tie topánky potrebuje viac ako ja,“ odpovedala som.

„No nabudúce, keď budeš mať nutkanie rozdať topánky, rozdaj svoje staré,“ povedala s úsmevom.

Po väčšinu svojho detstva som bola úplne spokojná s neochvejnou vierou v Boha. Ale asi šesť mesiacov pred dovŕšením jedenástich rokov som nevysvetliteľne začala pochybovať o všetkom, čo som dovtedy považovala za evanjeliovú pravdu. Biblické príbehy, ktoré ma nikdy neomrzelo počúvať, sa stali obzvlášť znepokojujúcim zdrojom nezodpovedateľných otázok.

Jonáš v žiadnom prípade nemohol žiť v rybom žalúdku! To nie je možné, rozčuľovala som sa. Alebo sa moje myšlienky obrátili na kňaza, keď v kostole rozprával o Písme. Ako vie, že Noe naozaj postavil archu a naplnil ju všetkými zvieratami? No tak! Akoby kravy a kozy vydržali štyridsať dní a noci s levmi a krokodílmi na palube! A čo sa týka toho, čo sa stalo Saulovi, nuž, jediný, kto tam bol, bol on, jeho osol a Boh... A to všetko sa stalo pred viac ako dvetisíc rokmi...

Zrazu sa všetko, čo som počula, čo ma učili a čomu som slepo verila, stalo podozrivým. Je naozaj niečo nadprirodzené? Existuje alebo dokonca Boh? Nie je toto všetko len niečo, čo si vymysleli dospelí, aby sa deti správali slušne? Alebo niečo, čo si vymyslela Cirkev, aby mohla byť mocná? Ako si môžem byť istá, kto napísal Bibliu? Nemôžem. Kto môže dokázať, že Ježiš existoval? Nikto. Možno títo kňazi a pastori už stáročia všetkých klamú. Ak Boh a nebo neexistujú, čo sa stane, keď zomrieme? To by ma zaujímalo. Hodia nás len tak